

Kapitel 9

Solidaritet med Kubas folk

Detta kan vi göra

Kuba-solidaritet i hela världen

Solidaritetsföreningar med Kuba finns i 128 länder. I alla länder i Västeuropa finns organisationer och i de flesta östeuropeiska länderna. Rörelsen växer i styrka och har på många håll stor förankring i fackföreningsrörelsen. I flera länder finns det grupper med parlamentariker för Kuba. USA har många Kuba-organisationer i paraplyorganisationen *National Network for Cuba*, bl.a. *Venceremos-brigaden*, *Freedom to Travel*, *Center for Cuban Studies*, *Präster för Fred*.

I Afrika finns stor tacksamhet för Kubas solidaritet i kampen mot apartheid och för läkarhjälp. I hela tredje världen finns stor samhörighet med Kubas kämpande folk, och solidaritetsorganisationerna har ofta officiell status.

De europeiska organisationerna samlas regelbundet till stora solidaritetskonferenser. I andra världsdelar genomförs också sådana konferenser.

Första Världssolidaritetsmötet med Kuba ägde rum i Havanna 1994 med över 3.000 företrädare från 109 länder. Där deltog också Latinamerikas fredspristagare Rigoberta Menchú och Adolfo Pérez Esquivel, och flera av de mest framstående befrielse-teologerna.

1997 samlades över 12.000 ungdomar från hela världen till den 14:e *Världsongdomsfestivalen* i Havanna.

I november 2000 hölls det Andra Världssolidaritetsmötet med Kuba i Havanna med 4.664 deltagare från 118 länder. Särskilt stor var USA-delegationen på 600 personer. Sveriges delegation var på 25 personer.

Dessa internationella möten har stor betydelse, särskilt som Kuba alltid måste leva med hotet om att USA:s aggressivitet kan trappas upp till rent militära angrepp.

Svensk-Kubanska Föreningen

Svensk-Kubanska Föreningen, som är partipolitiskt obunden, bildades den 24 november 1966 och bedriver ett omfattande arbete med möten, föredrag, bl.a. från gästande kubaner, och kulturaktiviteter på olika orter i landet.

Som ett led i sin folkbildningsverksamhet ger Svensk-Kubanska Föreningen ut kvartalstidskriften *Kuba* och böcker, broschyrer och informationsblad,

samt har egna hemsidor på Internet. Specialresor, spanskkurser och Nordiska Brigaden till Kuba rekommenderas av föreningen.

Under åren har föreningen drivit olika penninginsamlingar till stöd för Kuba; exempelvis skol- och daghemsinsamlingen och bokinsamlingen. 1991 drevs insamlingskampanjen *En oljetanker till Kuba* och från 1992 *Mediciner för Kuba*.

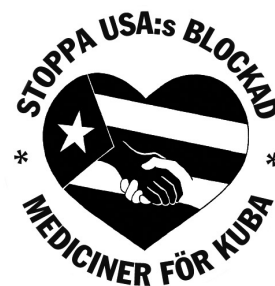
Mediciner för Kuba

I penninginsamlingen *Mediciner för Kuba*, plusgiro 23 57 15 - 0, går varje krona oavkortad till Kuba. År 1995 fick Svensk-Kubanska Föreningen ett SIDA-bidrag för ett 2 miljoner kronors projekt för produktion av mediciner och tester för astma- och allergisjuka på Kuba. Under ett antal år överfördes pengarna från kampanjen till detta *Allergenprojekt* på Kuba, dvs. till projektet på det kubanska institutet för biomedicinsk forskning *BioCen*. Kubanska och svenska forskare har samarbetat i projektet. Man har identifierat ämnen på Kuba som skapar allergiska överkänslighetsreaktioner. Produktion av allergenextrakt för att testa och behandla patienter på Kuba sker nu tack vare projektet. På grund av klimatet på Kuba är astma och allergier vanligt förekommande. Medicinerna kan också komma till nytta hos Kubas grannländer.

Medicinkampanjen ger möjlighet att ge ett betydelsefullt materiellt medicinskt bistånd till Kuba. Samtidigt är det en politisk kampanj som ger tillfällen att informera om Kubas förstklassiga hälsovård och om USA:s kubablockad.

mediCuba

När Allergenprojektet avslutades har Svensk-Kubanska Föreningen valt att överföra de insamlade pengarna till organisationen *mediCuba Europa*, där Kuba-organisationer i ett 10-tal europeiska länder deltar. *MediCuba* har åtagit sig att årligen sända läkemedelsråvaror till ett värde av 2 miljoner dollar till Kuba för att garantera tillverkningen av 24 prioriterade läkemedel. Projektet minskar Kubas behov av import av läkemedel, och bidrar till den

Präster för Freds ledare, baptistpastor Lucius Walker (t.h.) och hans kamrater efter en lyckad aktion

vetenskapliga utvecklingen på Kuba. Från Sverige har vi bidragit med pengar för inköp av dobutamin, en råvara som används på Kuba för tillverkning av hjärtmedicin. Jämfört med medicininköp fås på detta sätt 15 gånger så mycket medicin per insamlad krona. USA:s blockad innebär att det i snitt blir 40 procent dyrare för Kuba att importera mediciner. Blockaden har också i perioder hindrat Kuba att få tag på livsnödvändiga mediciner, exempelvis insulin.

Politiskt arbete

I alla insamlingar för materiellt stöd till Kuba är det den politiska sidan som är den viktigaste. Att förklara för folk varför man gör insamlingen, att berätta om Kubas försvar av sin suveränitet som är nödvändig för att Kubas folk själva skall få bestämma över sin framtid. Att berätta om USA:s blockad, om Kuba och om behovet av solidaritet. Det är många frivilliga krafter som är engagerade. Trycksaker och flygblad framställs, tidningsinsändare skrivs, studiecirklar, offentliga föredrag och seminarier hålls. Uttalanden skrivs, diskuteras, antas och sänds till USA:s makthavare och Sveriges regering med krav på att stödja Kubas rätt. Ett exempel är när folk i Sverige under våren 2000 deltog i de internationella protesterna mot kidnappningen av den lille pojken Elián och krävde att han skulle få åka hem till sin familj på Kuba.

Frige de fem kubanerna!

Svensk-Kubanska Föreningen kräver att USA:s president friger de fem kubanska hjältarna Gerardo Hernández, Antonio Guerrero, Ramón Labañino, Fernando González och René González, som sedan 1998 är politiska fångar i USA.

De är hjältar därför att de med risk för sina liv har nästlat sig in i exilkubanska terroristorganisationer i Miami för att ta reda på terroristernas planer mot Kuba. De har kunnat förvarna kamraterna hemma på Kuba, som kunnat ta fast

terroristerna när de exempelvis kommit i sina motorbåtar med sprängämnen och vapen.

Vänskapskaravanerna i USA

Kampanjen ”Frige de fem kubanerna!” började i USA. Där finns en stark solidaritetsrörelse för Kuba och en omfattande opposition mot USA-regeringens blockad. I rörelsen ingår *Präster för Fred*, en ekumenisk organisation ledd av pastor *Lucius Walker*, baptistpräst från Brooklyn. Sedan 1992 har Präster för Fred organiserat flera karavaner med bussar och lastbilar genom USA för att samla ihop förnödenheter av olika slag – mediciner, livsmedel, undervisningsmaterial, datorer, biblar, cyklar, symaskiner osv. – till Kuba.

Vänskapskaravanerna är ett civilt motstånd som genomförs i direkt trots mot USA-regeringens blockad, och har flera gånger inneburit sammanstötningar mellan karavanernas deltagare och USA:s myndigheter. Karavanerna har genomkorsat alla stater i USA, möten har hållits i mängder med städer och transporter har sammanstrålat vid någon gränsstad till Mexiko eller Kanada för att gå vidare till Kuba.

När den andra karavanen 1993 skulle passera gränsen till Mexiko beslagtogs USA:s myndigheter en skolbuss med biblar och rullstolar, och först efter 3 veckors hungerstrejk släpptes bussen över gränsen. I januari 1996 beslagtogs ett stort antal datorer vid San Diego i Kalifornien från den sjätte vänskapskaravanen. Datorerna skulle användas av kubanska sjukhus, medicinska fakulteter och vårdcentraler på landsbygden i ett medicinskt informationsnätverk. Fem medlemmar i Präster för Fred inledde en hungerstrejk – *Fast for Life* – mot datorbeslaget och mot president Clintons Kubafientliga politik. Strejken pågick i tre månader våren 1996 innan datorerna lämnades tillbaka. Pastor Lucius Walker, som själv deltog i hungerstrejken, sa i maj 1996: ”Återlämnandet av datorerna blev möjligt tack vare det aktiva stödet från hundratusentals människor i USA och i världen.”

I karavanerna blandas människor av alla åldrar, raser och politiska och religiösa övertygelser. Huvuddelen av deltagarna är USA-medborgare, som genom att trotsa lagen i sitt land och resa till Kuba riskerar fängelsestraff på upp till 10 år, eller böter på upp till 55.000 dollar. Människor från andra länder deltar också. Från Kanada, Mexiko och Europa har många deltagit i solidaritet med Kuba mot Washingtons blockadpolitik, men också i solidaritet med de i USA som kämpar mot sin egen alltmer arroganta regering.

När karavandeltagarna anländer till Kuba får de vara med om studiebesök, resor i landet, manifestationer, festiviteter m.m.

En nyhet som introducerades på den 12:e vän-
skapskaravanen i juli 2001 var att på återresan
från Kuba till USA skulle deltagarna ha med
sig donationer från Kubas folk till USA:s folk!
Donationen bestod av 15 lådor BIORAT, Kubas
miljövänliga råttutrotningsmedel, exempelvis för
att bekämpa råttorna i Washington. BIORAT har
använts länge i länder som Bolivia och Vietnam
och i Centralamerika för att utrota råttor som
sprider farsoter som böldpest och Weils sjukdom (en
febersjukdom som angriper njurar och lever).

Men att föra in BIORAT i USA blev tydligen
en för stark provokation. Inne i Texas, efter det att
karavanen släppts genom gränsen, där pressen också
fanns samlad, kom tullpolisen och beslagtogs hela
partiet. Präster för Fred anklagades för smugglings-
försök, trots att de tydligt vid gränsen talat om vad
de hade med sig som gåva från Kubas folk.

Sister Cities USA – Kuba

I USA finns en växande vänortsrörelse mellan städer
i USA och på Kuba – *Sister Cities*. Regeringen
i USA skärper sin Kubablockad, men samtidigt
utvecklar städerna sina egna Kuba-förbindelser. Det
är exempelvis Oakland och Richmond i Kalifornien
som har vänortsförbindelser med Santiago de Cuba
respektive Havanna-förorten Regla. Madison i
Wisconsin har Camagüey som vänort och Pittsburgh
i Pennsylvania har Matanzas. Men det är Mobile
i Alabama som var den första staden i USA som
skaffade sig vänort på Kuba, och det är Havanna.

Arbete med vänskolor och vänorter på Kuba är
på gång också i Sverige.

Think before you drink

Drick inte rom som tillverkas av Bahamas-företaget
Bacardí, uppmanar den brittiska Kuba-solidaritets-
rörelsen. Solidaritetsrörelsen i hela Europa sluter upp
i kampanjen.

Bacardí, som är världens största romtillverkare
och också nära knuten till den exilkubanska höger-
organisationen CANF i Miami har försökt lägga
beslag på Havana Clubs varumärke. Bacardí säljer
flaskor i USA med etiketter där det står ”Havana
Club”. Det är ren stöld. En rättsprocess har drivits
mot Bacardí, och 2002 beslutade Världshandels-
organisationen WTO att Bacardís användning av
varumärket Havana Club är olaglig. Havana Club är
den riktiga kubanska romen, tillverkad på Kuba.

Bacardífamiljens förmögenhet grundades på
Kuba före revolutionen genom hänsynslöst utnytt-
jande av de fattiga sockerrörsarbetarna och genom
samarbete med gangstervärlden i USA under sprit-
förbudstiden 1920-33.

Bojkotten är ett exempel på politiskt soli-
daritetsarbete som paras med klarlägganden om

Bacardífamiljens aktiva medverkan i tillkomsten
av blockadlagarna mot Kuba, närmare bestämt
Torricelli-lagen och Helms-Burton-lagen, och om
dess samröre med och finansiering av terroristiska
exilkubanska högergrupper.

Tänka själv

Ovan har vi gett exempel på solidariteten med Kubas
folk; exempel här i Sverige och runtom i världen.

Kuba har sina belackare, mäktiga sådana, som
äger stora massmedia och inflytande och utmålar
Kuba som en frihetskvasande diktatur. Kuba ger
ingen frihet till transnationella bolag som vill
exploatera tredje världens naturtillgångar för en
spottstyver, det är sant. Kuba släpper inte in Inter-
nationella Valutafonden och Världsbanken med
deras strukturanpassningsprogram som kräver
nedskärning av statsutgifter för utbildning och
hälsovård.

Vi i solidaritetsrörelsen vill uppmana alla att
tänka själva. Ta själv reda på information. Att läsa
i denna bok med dess ”alternativa information”
tycker vi är bra. Bedöm själv vad som är rimligt!
Ta reda på hur förhållandena är i andra delar av
Latinamerika och jämför med Kuba. Ju fler personer
och också organisationer som vill göra insatser i
solidaritet med Kubas folk, ju bättre är det för oss
alla.

Res till Kuba – se med egna ögon

Svensk-Kubanska Föreningen uppmanar så många
som möjligt att åka till Kuba för att se med egna
ögon.

Sedan många år har Svensk-Kubanska Fören-
ingen ordnat Nordiska Brigaden sommar och vinter
i samarbete med Kubaföreningarna i Nordeuropa.
Studiebesök, kultur, bad, brigadarbete, föredrag och
diskussioner, utflykter ger mångfacetterade inblickar
i det kubanska samhället.

Specialresor rekommenderar vi också. Exempel
är resor med lärare, sjuksköterskor, musik- och
dansintresserade, byggnadsarbetare, jordbrukare
m.fl. som på plats vill se hur kubanerna organiserat
sitt samhälle. Ett kontinuerligt fortsatt utbyte efter
en sådan resa är bara positivt. Exempelvis skolor i
Sverige som nu har vänskolor på Kuba.

När man åker till Kuba kan man uppleva att
Kuba också har en del problem i sitt samhälle. Det
finns inga färdiga helt perfekta samhällen. Vår
erfarenhet inom solidaritetsrörelsen är att Kuba har
mekanismer i sitt samhälle för att på ett mänskligt
sätt tackla problem som dyker upp.

Hemkommen till Sverige har du möjligheter att
hjälpa till att sprida information om det Kuba du
upplevt. Du är välkommen att ta kontakt med oss i
Svensk-Kubanska Föreningen.